

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İdjtihad» Constantinople

Téléph : 20865

xxviième ANNÉE

1 Août 1932

İÇTİHAT

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 350

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Â'lâ kâğıdı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi yedinci sene

1 Agustos 1932

Gençlere « ENERGİE » dersi

NEFSİNİZE HÂKİM OLUNUZ !

En büyük hakimlik insanın kendi nefesine hakim olmasıdır. Nefsine hakim olmayan ferdler evvelâ kendi nefsinin sonra başkalarının mahkûmu olur ; bundan dolayıdır, ki cıgarayı, içkiyi, kumarı ve sa'ir faydasız ve muzır şeyleri terk edemeyen kimse nefesine hâkim olmayan bir insandır ve binâ'en'aleyh başkalarının da hükmü altına düşmeye doğru yavaş yavaş yürüyor demektir. Bir millet de böyledir, bir millet de içtima'î bir şahsiyyet demektir .

Nefsine hâkim olan milletlerin nüfusları ne kadar az olursa olsun bu hâkimiyet sayesinde kendi nüfuslarının tam on misli müstemlike nüfusunun hâkim olurlar .

Hollandalılar, İngilizler böyledirler. Hollanda'nın nüfusu 5 milyondur, Hollanda'nın müstemlike olan **Java** nın nüfusu 29 milyondur. 40 milyon İngiliz 400 milyon gayri İngilize hâkimdir. Sonra, bir milletin diğer millete hâkim olması yalnız askerî kuvvetle olmaz, siyasî kuvvetle de olmaz. Küçük bir millet sanayi'ile, ticaretile, fıkri ve maddî istihsallerile mu'azzam bir milleti hükm ü nüfuzu altında tuta bilir. Âlemin haritası üzerinde ba'zı memleketler görüyorum, ki askeriyyen mağlub olduğuhalde iktisadî ve sana'î kabiliyyeti sayesinde dünkü galiblerini kendisine muhtaç ve bina'en'aleyh mağlub ve mahkûm vaz'ıyyetine sevk etmektedir . Büyük Avrupa

Harbinden sonra , bir İngiliz Şehr Emîni , irad ettiği bir nutukda aşağı yukarı şu sözleri söylemişti : «Bu gün galib ve mağlub milletler hançileridir belli değildir. Galib kim mağlub kim ancak bundan 20 sene sonra bilinecektir. Harice muhtaç olmaksızın her ihtiyacını kendi elile tedarik ve memleketin bütün sınıfları arasında refah ve hoşnudiye te'min edecek olan millet işte galib millet budur » diyordu . Bu fıkrayı Fransanın elyevm Baş Vekili olan **E. Herriot** nun **Créer** adlı kitabında okuyoruz . Créer yi terceme etmeli ve çok okumalı ve okutmalı , Cemal Hüsnü Bey, Ma'arif Vekili iken bu kitabı nazarı dikkatine arz etmişdim ve bunun tercemesini bana ta'ahhud ettirmişdi . Sonra kitabı bilhassa Fransızlar için faydalı görerek siparişini geri aldı . Bu bir yanlış işdi. İki cild den ve cem'an 700 küsur sahifeden müteşekkil bu enfes ve son derecede kıymetdar kitabda faydası yalnız Fransaya munhasır sahifelerinin adedi yüzü geçmez . Bir istitrad kabilinden bu satırları yazarken kitabın mütala'asını son derecede hararetle herkese ve bilhassa büyük küçük zimamdarlara tavsiye ederim .

Asıl mevzu'umuza avdet edelim : Nefsine hâkim olan kimsenin vasıfları nedir? Onları

gözden geçirelim; nefsine hâkim olan ferdin vasıfları şunlardır :

1 — Tehlike ânında i'tidali demini ve bütün kuvvetlerini muhafaza eder. Hattâ tehlike ânında 'âlel'ade ahvalde olduğundan daha ziyade kuvvetli olur, zirâ, her halde, frasî olarak anlar, ki kurtulmak ve başkalarını kurtarmak için bütün Energie lerini toplaması lâzımdır . Kurtulmak mümkün olmadığı takdirde ölünceye kadar sâkin kalır ve felâket arkadaşlarını teşci' eder .

2 — Etrafında, ânî bir gürültü olunca telaşlanmaz .

3 — Hiç bir şeyden korkmaz . hisabsız ve düşüncesiz atılğan olmaksızın, da'ima cür'etli ve cessurdur .

4 — Münakaşayı cessurâne kabul eder, lehde ve aleyhde i'tidali demle münâzara eder ve aslâ hiddetlenmez. Çabuk hiddete gelmek nefse hâkim olmamanın en birinci alâmetidir.

5 — Başkalarının te'sir ve nüfuzu altına düşmeksizin zamanını ve şahsını istediği gibi tasarruf eder .

6 — Kendi kendisini tanır. Diğer bir çok kimselere fa'ikiyyetini bilir, fakat bunu göstermez. Sâde ve mütevazî'dir, da'ima sâkin - dir . Bu keyfiyyet halinde , etvarında , bütün kabalıklardan ârî necib bir vekar şeklinde görülür . Ne olursa olsun halinden hoşnuddur ; daha tam bir âfiyet ve her hususda daha ziyade tatminkâr neticeler elde etmek ister ve bunun için her lâzım geleni yapar.

7 — Zevk ve eğlenceden pek a'lâ mütena'im olur ve tahmininden fazla para sarf etmiş olursa buna keder etmez . Eğlencenin sonunda bundan aldığı lezzeti ve bâ husus te'min ettiği bedenî ve ruhî istifadeyi düşünür.

8 — Hemnev'i için da'ima kerim ve hatırunavzdır, elinden geldiği kadar onların sefaletlerini tehvîn eder, onlara cesaret tavsiye ederek teşci' eder, pek bed baht olanların haline pek

ziyade acıdığını göstermez . Çünkü anlarki bu hal onları me'yus eder ve sefaletlerinin , zannedtiklerinden fazla olduğu fikrini verir.

9 — Da'ima müsterihdir , fikrini , yaptığı işin üzerinde temerküz etdirir , zihnini başka şeyle meşğul etmez. Terakkiyyatın reftarından haberdar olmak için gazeteleri , mecmu'aları gözden geçirmekle beraber 'adî romanlar, hikâyeler gibi hiç bir kimseyi alakadar etmemek lâzım gelen bayağı şeyleri okumaktan ictinâb eder .

10 — Hayatın yaşamaya lâyık olduğu ve da'ima daha mükemmel kılmak istediği bir hal teşkil ettiği kan'atındadır . Da'ima mes'ud ve halinden hoşnud olmakla beraber lâ yenkati' halini , sa'y ü cehdile , daha ziyade eyileştirmeye çalışır.

Nefsine hâkim olmayanlar bu evsafın zıddı evsafdadırlar .

Gençlere diyorum : Hayat bir yük değildir , hayat bir rü'ya değildir. Hayat mübarezedir ve mübarezede en yüksek haz ve sa'adet vardır . Bu mübarezede mağlub olabilirsiniz, yere serilebilirsiniz fakat vazifeni yapmış , cehd etmiş ve hayatdan , mübarezeden kaçmamış olduğunuzu düşünün . Bir korkak, bir alçak olmadığınızı bilirsiniz , böyle düşünmek , bunu bilmek mağlub olmana bile bir galib gelmek haysiyyet ve şerefi verir. Gençler! ve genç ruhlular? doğru olun; fazilete muhib ve sadık olun; ve böyle olanların korkacağı yoktur . Fazilet nedir ? Başkalarına eyilik yapmaya bizi sevk eden derunî meyldir . Başkalarına eyilik yapmak istemek meyli insanı başkalarının mu'avenetine muhtac olmayacak hale yükseltir. Eyilik yapmak , başkalarına yardım etmek için insan kendisini yardım edilmekten müstağnî kılmaz . Kuvvetli , nurlu, gani ve müstağnî, kerim ve rahim olunuz !